

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce: **Správa železniční dopravní cesty, státní organizace**, Prvního pluku 367/5, 186 00 Praha 8, proti žalovanému: **Rozhodčí orgán Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra České republiky**, se sídlem Na Míčáncích 2, 101 00 Praha 10, zastoupený JUDr. Jozefem Kovalčíkem, advokátem se sídlem Senovážné nám. 23, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 3. 2005, č. j. ZP-46/02-05-RO, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2007, č. j. 12 Ca 52/2005 – 41,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce brojí včas podanou kasační stížností proti v záhlaví uvedenému rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Rozhodčího orgánu Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra České republiky ze dne 4. 3. 2005, č. j. ZP-46/02-05-RO. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí – platební výměr č. 877/2004 Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra České republiky - pobočky Praha (dále též „ZP MV ČR“) ze dne 6. 12. 2004, jímž byla žalobci podle ust. § 18 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 596/1992 Sb.“), uložena povinnost zaplatit penále ve výši 974.600,- Kč. Jednalo se o penále z dlužného pojistného za příspěvek vyplácený zaměstnancům zaniklé státní organizace České dráhy na základě

Doprovodného sociálního programu Českých drah, s. o., na léta 2001 – 2005 schváleného usnesením vlády č. 1328 ze dne 18. 12. 2000 (dále jen „Doprovodný sociální program“), za období od 1. 1. 2003 do 31. 3. 2004. Rozhodnutí bylo vydáno na základě výsledků kontroly provedené zdravotní pojišťovnou, podle které bylo zjištěno, že žalobce jako plátce uhradil za pojištěnce žalovaného opožděně pojistné z příspěvku vypláceného zaměstnancům na základě zmíněného Doprovodného sociálního programu.

V odůvodnění žalobou napadeného správního rozhodnutí žalovaný uvedl, že doplatky příspěvků Doprovodného sociálního programu dle Usnesení vlády ČR č. 1328/2000 jsou propláceny bývalým zaměstnancům Českých drah, s.o., za které podle zákona č. 77/2002 Sb. O akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železniční dopravní cesty a o změně zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon č. 77/2002 Sb.“) převzal odpovědnost žalobce. Na žalobce tudíž přešly závazky Českých drah, s.o., které existovaly ke dni 1. 1. 2003, a to i závazky k zaměstnancům, kteří do Českých drah, a.s. nepřešli – tedy k těm, kteří pracovní poměr ukončili a jimž se právě příspěvek vyplácel. Žalobce proto byl povinen vyplatit příspěvek a následně odvést pojistné. Toto pojistné nakonec zaplatila akciová společnost České dráhy. Primární povinnost odvést pojistné měl ten, kdo měl platit příspěvek, tedy žalobce. Skutečnost zaplacení pojistného Českými dráhami, a.s. je záležitostí mezi Českými dráhami, a. s. a žalobcem, netýká se povinností vůči zdravotní pojišťovně. Povinnost platit pojistné z příspěvků z Doprovodného sociálního programu měl žalobce. Pokud tedy bylo pojistné zaplacené opožděně (kýmkoliv), povinnost uhradit penále má však žalobce.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 1. 2007, č. j. 12 Ca 52/2005 – 41, žalobu podanou proti citovanému rozhodnutí žalovaného zamítl. Soud při posouzení odpovědnosti za opožděné odvedení pojistného na zdravotní pojištění dospěl k závěru, že žalovaná pojišťovna postupovala v souladu se zákonem, když úhradu penále požadovala na žalobci. Žalobce je subjektem, který byl podle zákona povinen vyplácet bývalým zaměstnancům příspěvek z Doprovodného sociálního programu Českých drah ve smyslu ust. § 20 odst. 2 písm. c) zákona č. 77/2002 Sb. Z žaloby vyplývá, že žalobce si byl vědom své povinnosti poskytovat příspěvky bývalým zaměstnancům Českých drah, s. o. z Doprovodného sociálního programu, ale z objektivních důvodů tak nemohl učinit. Není však povinností zdravotní pojišťovny zjišťovat, zda žalobce zavinil opoždění plateb pojistného, nebo zda toto bylo zaviněno jiným subjektem. Veškeré platby částek Doprovodného sociálního programu prováděla v roce 2003 společnost České dráhy, a.s. z vlastního rozhodnutí, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost bez mandátu a plné moci ze strany žalobce. Tímto řešením se však žalobce nezprostil odpovědnosti za případné pochybení při provádění výplat příspěvků a zůstal povinným subjektem, jenž nese odpovědnost za opožděné odvedení pojistného za zaměstnance pojištěné u žalovaného.

Rozsudek Městského soudu v Praze napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě podanou kasační stížností, v níž uplatnil důvod vymezený v ust. § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel se neztotožňuje s posouzením právní otázky ze strany soudu v předcházejícím řízení, spočívající ve stanovení odpovědnosti za včasné úhrady zákonných

plateb souvisejících s vyplácením příspěvků z Doprovodného sociálního programu, včetně pojistného na zdravotní pojištění. Soud se podle názoru stěžovatele zejména nevypořádal se skutečností, že akciová společnost České dráhy se zavázala v roce 2003 vyplácet příspěvky z Doprovodného sociálního programu pro zaměstnance státní organizace České dráhy, jejichž pracovní poměr skončil před 31. 12. 2002 se zánikem této státní organizace, a tyto prostředky také v roce 2003 vyplácela. Pro tento účel České dráhy, a.s. jednak obdržely příslušnou dotaci a jednak měly v roce 2003 k dispozici veškerou dokumentaci týkající se Doprovodného sociálního programu. Prodlení s platbami v roce 2003 ze strany Českých drah, a.s. je přitom sankcionováno penálem, které bylo uloženo stěžovateli Zdravotní pojišťovnou MV ČR. V uvedené souvislosti se stěžovatel domnívá, že v jeho prospěch svědčí ust. § 742 a násl. občanského zákoníku. Pokud se některý subjekt zaváže, že uhradí za jiný subjekt finanční částku, měl by být odpovědným za její včasné zaplacení a měl by tak nést důsledky porušení takového závazku. Stěžovatel je dále přesvědčen, že na jeho straně nebyly splněny podmínky stanovené v ust. § 3 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb. Osobou povinnou k úhradě pojistného mohla být tak podle stěžovatele jen ta osoba, na jejímž účtu byly účtovány příslušné prostředky ve smyslu věty druhé citovaného ustanovení. Touto osobou však v inkriminované době nebyl stěžovatel, který tak nemohl porušit ustanovení zákona č. 592/1992 Sb., a dopustit se jednání, jež bylo postiženo uloženým penálem. Stěžovatel na závěr navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc vrátil soudu k dalšímu řízení.

Kasační stížnost je podle ust. § 102 a násl. s. ř. s. přípustná. Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek Městského soudu v Praze v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížními důvody. Neshledal přitom vady podle ust. § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

O jednotlivých stížních námitkách uvážil Nejvyšší správní soud takto:

Stěžovatel uvedl důvod kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle něž lze kasační stížnost podat z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá obecně buď v tom, že správně zjištěný skutkový stav je subsumován pod nesprávnou právní normu nebo je sice vybrána správná právní norma, ale následně je nesprávně vyložena či aplikována. V dané věci je předmětem sporu právní otázka posouzení odpovědnosti stěžovatele za včasné úhrady zákonných plateb souvisejících s vyplácením příspěvků z Doprovodného sociálního programu za období od 1. 1. 2003 do 31. 3. 2004.

Pro zhodnocení věci, tj. zda je dána odpovědnost stěžovatele za opožděné úhrady pojistného za pojištěnce žalovaného z příspěvků vyplácených zaměstnancům na základě zmíněného Doprovodného sociálního programu, je určující, že se v posuzovaném případě jedná o příspěvky vyplácené zaměstnancům právního předchůdce stěžovatele – bývalé státní organizace České dráhy, na něž těmito zaměstnancům vznikl nárok před 1. 1. 2003 a jejichž pracovní poměr skončil 31. 12. 2002 se zánikem této státní organizace a zároveň nepřešli k akciové společnosti České dráhy ke dni jejího vzniku.

Podle ustanovení § 20 odst. 2 písm. c) zákona č. 77/2002 Sb. „*Státní organizace Správa železniční dopravní cesty hospodář se závazky a pohledávkami státní organizace České dráhy existujícími ke dni vzniku akciové společnosti České dráhy s výjimkou závazků a pohledávek z pracovněprávních vztahů zaměstnanců, kteří ke dni vzniku akciové společnosti České dráhy přejdou na akciovou společnost České dráhy.*“ Poskytování výše uvedených příspěvků je nutno podřadit pod závazky, za které převzal odpovědnost stěžovatel jako právní nástupce bývalé státní organizace České dráhy. K tomu Nejvyšší správní soud dodává, že ani sám stěžovatel tuto skutečnost vyplývající přímo ze zákona sám nezpochybňoval. V dané věci je tedy nesporné, že stěžovateli vznikla *ex lege* odpovědnost za vyplacení příspěvků a další související odvody bývalým zaměstnancům Českých drah, s. o. z Doprovodného sociálního programu. Stěžovatel je však přesvědčen, že se této odpovědnosti zprostil na základě smluvního ujednání s třetí osobou – akciovou společností České dráhy, které proběhlo na jednání zástupců Ministerstva dopravy ČR, Českých drah, a.s. a stěžovatele dne 24. 10. 2003. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že se nelze zásadně vyhnout odpovědnosti v oboru práva veřejného poukazem na smluvní či jiné ujednání mezi účastníky soukromoprávního vztahu ani poukazem na porušení smluvních povinností ze strany druhého účastníka dohody. Odpovědnost stěžovatele za včasné úhrady zákonných plateb souvisejících s vyplacením příspěvků z Doprovodného sociálního programu, vyplývající z ust. § 20 odst. 2 písm. c) zákona č. 77/2002 Sb., je dána přímo ze zákona, a nelze ji přenést aktem soukromoprávní povahy na jiný subjekt. Jinak řečeno odpovědnost za porušení povinnosti stanovené předpisem veřejného práva nelze převést prostředky práva soukromého na někoho jiného. Ve veřejném právu převažují kogentní ustanovení, jež neumožňují se od zákona odchýlit a zákon č. 77/2002 Sb. ani jiný právní předpis přenos pravomocí ohledně závazků ve smyslu ust. § 20 odst. 2 písm. c) zákona č. 77/2002 Sb. nedovoluje. Odpovědnost podle ust. § 20 odst. 2 písm. c) zákona č. 77/2002 Sb. je odpovědností objektivní, nikoliv odpovědností za zavinění (v takovém případě odpovídá povinný subjekt za porušení stanovených povinností třetí osobou, i kdyby toto porušení sám nezavinil). Z hlediska odpovědnosti stěžovatele je bez právní relevance, že obdržel účelovou dotaci k výplatě příspěvků jiný subjekt, či že stěžovatel neměl v roce 2003 k dispozici dokumentaci týkající se Doprovodného sociálního programu. Nejvyšší správní soud se tak ztotožňuje s právním závěrem soudu, jenž správně označil stěžovatele za povinný subjekt, který nese odpovědnost za pochybení při provádění výplaty předmětných příspěvků vyplacených z Doprovodného sociálního programu za období od 1. 1. 2003 do 31. 3. 2004.

Co se týká námitek stěžovatele odkazující jednak na ustanovení § 742 a násl. občanského zákoníku a dále na ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb., z něhož dovozuje nesplnění v něm uvedených podmínek, pak Nejvyšší správní soud k nim nemůže dle ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlížet, neboť se jedná o skutečnosti, které stěžovatel uplatnil až poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud dospěl ze všech uvedených důvodů k závěru, že důvod kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. není dán a proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle ust. § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán

měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

K přípisu zástupce žalovaného ze dne 26. 6. 2007, jímž brojí proti výroku rozhodnutí Městského soudu v Praze o nepřiznání náhrady nákladů řízení a podává proti tomuto výroku odvolání, se poznamenává, že ve správním soudnictví je opravným prostředkem proti rozhodnutí krajského soudu kasační stížnost. I kdyby shora uvedené podání bylo podle obsahu považováno za kasační stížnost, pak podle ust. § 104 odst. 2 s. ř. s. kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení, je nepřípustná.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 6. března 2008

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu